

Tulajdonos: „Frma” S. A. bejegy. a Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felelős kiadó:
Üzv. PASZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Letették az esküt Teleky Pál kormányának tagjai

A volt Imrédy kormány tagjai megmaradtak,
új miniszter Hóman Bálint

(Budapest.) A magyar hivatalos lapban megjelent a magyar kormányzó legfelsőbb kézírata az új Teleky féle kormány kinevezéséről. A kormány összetétele azonos az előbbi kormányéval, csupán a külügyminiszteri tárcát vette át Hóman Bálint dr. A DNB távirati iroda jelentése szerint Teleky csak azzal a feltétellel vállalja a kormányalakítást, ha a kormányfő a parlamentet feloszlatja.

(Budapest.) Teleky Pál gróf, a kormányalakítással megbízott miniszterelnök a nemzeti egység pártjának elnöki tanácsában bejelentette, hogy elfogadta a kormány

megalakítására vonatkozó megbízást és az eddigi kormánytagokat változatlanul beveszi kabinetjébe. Helyette Hóman Bálint lesz a külügyminiszter. Mindenben követni fogja Imrédy politikáját, amit az is bizonyít, hogy az összes miniszterek helyükön maradnak. Sem kül- sem belpolitikai tekintetben nem lesz változás és kormánya változatlanul beterjeszti a zsidójavaslatot és a földbirtok javaslatot is.

Ezután Urban Gáspár üdvözölte a párt nevében az új miniszterelnököt és biztosította a párt változatlan hűségéről Imrédy volt miniszterelnököt és Darányi Kálmánt.

Az értekezlet után a párt tagjai együttes társasvacsorán vettek részt.

(Budapest.) Az új magyar kormány tagjai pénteken délelőtt félhízenegy órakor jelentek meg eskütételre Horthy kormányzó előtt a királyi várpalotában. Elsőnek Teleky Pál gróf miniszterelnök tette le az esküt a kormányzó kezébe. Az eskümintát br. Perényi Zsigmond koronaőr jelenlétében Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter olvasta fel. Ezután került sor a kormány tagjainak eskütételére. Ekkor az eskümintát Bárczi István olvasta fel.

Átadták a francia javaslatokat Mussolininek

(London.) A „Daily Telegraph” szerint Párisban határozott formában emlegetik, hogy Baudoin Mussolininek átnyújtotta Franciaország javaslatait az olasz követelések megoldá-

sára. Ezek alapján a „L'Ordre” azt írja, hogy Baudoin felajánlott bizonyos koncessziókat a Szahara és a Csád tó vidékén. Az „Europe Nouvelle” ezenki-

vül azt is tudni véli, hogy a Djibouti-Addis-abebai vasutvonal részvéneinek felét is hajlandó átadni és Djibouti kikötőjéből szabadkikötőt létesít.

A londoni City két nagy bankja támogatta Francot

A „News Chronicle” azt a valóban szenzációs értesülést közli, hogy az utóbbi években Franco két londoni nagybanktól hatalmas pénzügyi támogatást kapott. Bár a lap nem jelzi a két bank nevét, de hozzáteszi, hogy a „nagy öt” közül való két bankról van szó, vagyis a City vezetőbankjai részéről történt a spanyol felkelők anyagi támogatása.

340 ezer spanyol menekült Franciaországban

A francia parlament külügyi bizottsága tegnap foglalkozott a franciaországi spanyol menekültek helyzetével. Místler, a bizottság elnöke ismertette a probléma adatait. Ezek szerint jelenleg Franciaország

területén összesen 340.000 spanyol menekült van, a következő megoszlásban: 163.107 civil, akik közül 68.035 gyermek, 63.543 asszony, 9.029 aggasztán, 12490 hadviselésre alkal-

mas férfi és 180.000 katona, akik koncentrációs táborban vannak. A francia kórházakban ápolás alá vett spanyol sebesültek száma meghaladja a tízezret.

Egy hónapi üdülő szabadságra külföldre utazik Miron Cristea

Bukarest, febr. 17 Dr Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök teljesen felgyógyult nátha lázas betegségéből. A miniszterelnök közelebbről Dél-Franciaországba, vagy Olaszországba utazik orvosi tanácsra üdülőszabadságra.

Külföldi útja előtt a pátriárka miniszterelnök tárgyalni fog Metaxas görög miniszterelnökkel, Markovics jugoszláv külügyminiszterrel, akik a Balkán-államok konferenciájára érkeznek a román fővárosba. A pátriárka-miniszterelnök körülbelül egy hónapot tölt külföldön üdülőszabadságon.

A spanyol nemzeti repülőkhélfőránként bombázzák Madridot.

(Madrid.) Csütörtök hajnalától kezdődően a nemzetiek szünet nélkül bombázzák Madridot. Az ágyulóvédek pontosan félórán időközönként hullanak a városra és nagy károkat okoztak. Az áldozatok száma egyelőre nem ismeretes. — Az állandó bombázás nagy rémületben tartja a lakosságot.

A spanyol nemzeti hatóságok rendeletet adtak ki s e szerint a most meghódított katalán tartományokban a spanyol nyelvet tették hivatalos nyelvvé az eddigi katalán nyelv helyett.

Egy japán lap szerint Hollandia kénytelen lesz Új Guineát eladni Japánnak

(Tokió.) A Hainan sziget megszállásával kapcsolatban a japán sajtó hevesen támadja a japán külügyminisztert, amiért a francia és angol jegyzékre mérsékelt választ adott. A japán sajtó zsaroló hangban annak a véleményének ad kifejezést, hogy Franciaország és Anglia gyarmati érdekei erősen érezni fogják a sziget megszállását. Ugyanebben a helyzetben lesz Németalföld is. — Valószínű, hogy a helyzet nyomása alatt Németalföld javaslatot fog tenni Új Guinea eladására.

Ajándékakciónk 24-ik száma

Gafencu külügyminiszter lapja Imrédy Béla bukásáról

A „Timpul” című lap, Gafencu külügyminiszter lapja. Imrédy bukásáról a következőket írja:

A történelem emberi eseményekben gazdag lapjaira is ritkán került drámaibb történet, mint Imrédy Béla volt magyar miniszterelnök története. 5-6 hónapja ez a tehetséges, kulturált ember, kitűnő kvalitásokkal felszerelt szónok, — egy probléma megoldásán vergődött, amely sehósem ugyanaz, noha mindenütt vitatkoznak róla: a zsidó probléma.

Amennyire módunkban állott, nyomon követtük Imrédy kalandozásait e súlyos és komplikált kérdés körül, amelyet Magyarországon sokkal ismertesebb nemzetközi körülmények között aktualizáltak, sem hogy szükség lenne külön felemlíteni. — Egy cikk kerete nem elegendő ahhoz, hogy a magyarországi zsidókérdés különleges mivoltára kitérjünk, hogy kimutassuk, milyen belső megrázkódtatásokat okozott mostani aktualizálása.

Imrédy Béla mégis határozott módon és látszólag töretlenül erővel nyult e kérdéshez. Előbb sommás megoldással kísérletezett és a zsidókat az állammal szemben különleges helyzetbe akarta sorozni, a „nüanszokra” való tekintet nélkül. Európai akadályokba ütközött. A zsidók, akik magas hadiköltetést viseltek, kik a világháborúban véráldozatot hoztak Magyarországot, felkeltek, felnyitották sebeiket és letépték kitüntetésüket mellükről. Imrédy egy lépést tett visszafelé, az első lépést követve a többi szélsőre, hol előre, hol hátra, pánikszerűen, jobbra és balra.

A zsidók kategorizálása felső matematikai probléma lett. — Azt mondták, hogy egyesek, akik ezüst-kitüntetést viseltek, politikai jogaik csak felét viseljék, a bronzkitüntések viselői jogaik negyedrészt. — Hány és hány al-osztás következett be az Imrédy által elfogadott első kivételezésből.

Imrédyt a probléma komplexuma megrázta... Hogyan lehet a magyar nemzet testéből kizárni azokat a zsidókat, kik a háborúban vérezte, hogyan lehet bizonyos irányban megoldani véglegesen a zsidókérdést, ha minden lépésnél kénytelen vagy koncessziókat tenni az emberies érzésnek. Mégis Imrédy azt állította, hogy politikája tisztán jobboldali és antiszemita.

Ime azonban a nemezis utóérte és kiderült róla, hogy a saját törvénytervezete alapján végzett fajkutatók értelmében 12 és fél százalék zsidó vér csörgedezik ereiben. Mert Imrédy Béla a vér tisztasága alapján írta elő a faji ellenőrzést.

Az első aki elesett a származás titkainak ellenőrzési front-

ján, — ő maga volt. Nem megrendítő-e ez a tragikus elégség a fajelmélet máglyáján. És nem ijesztően elokvens ez a tragikus végzet egy a népek számára új sorsot előidéző akaró embernek.

Mi is gyakran gondoltunk már — mint mások — a fajtisztaság problémájára. Imrédy Béla zsidó őseit felmenő ágon fedezte fel. Az emberek közül vajjon hányan lehetnek

bizonyosak őseik vértisztaságában, amikor az élet olyan zavaros és a körülmények oly kaotikusak.

Ime, miért kérdezzük melan-kólikusan, amikor az ereinkben folydogáló vérre gondolkunk. Akárhogyan is — nem lenne lelki nyugalmunk, hogy az embereket csoportokba osszszuk — ezen az alapon. Imrédy Béla végzete nekünk ad igazat.

Amnesztia-elrendelése sét követeli Cham- berlain Francotól

London, febr. 17. Chamberlain angol miniszterelnök a spanyol kérdésben hosszasan tárgyalta Halifax külügyminiszterrel. A tárgyalásról kiszivárgott hírek szerint Chamberlain a Franco kormány elismerését bizonyos feltételekhez akarja kötni. E feltételek között szerepel többek között az hogy a nemzeti spanyol vezetők közkegyelmei gyakoroljanak. Ezzel szemben Franco álláspontja az, hogy kormányának az elismerését semmiféle feltételhez sem engedi kötni.

Az angol vezető politikai körök mégis bíznak abban, hogy közbenjárásukkal sikerülni fog a spanyol helyzetet tisztázni.

Az egyik párisi jelentés szerint Daladier miniszterelnök Berard szenátorral tárgyal, aki pénteken este Burgosba utazott. Berard szenátor a soj-

tó képviselői előtt vállalkozott és kifejtette, hogy a nemzeti kormány előtt hangzani fogja azokat a földrajzi szükségeségeket, amik következtében Franciaországnak és Spanyolországnak jó szomszédi viszonyt kell fenntartania.

A Berliner Börsenzeitung Tunisz átengedését javasolja Franciaországnak.

Berlin, febr. 17. A Berliner Börsenzeitung hasábjain az egyik német légügyi szakértő hosszabb cikket írt a tuniszi helyzetről. A szerző kiemeli annak fontosságát, hogy Olaszországnak a Földközi tenger mentén terjeszkednie kell. — Franciaországnak át kell engednie Tuniszt s ez a tény nem zavarja a francia gyarmati érdekeket. Egyébként a cikk író kiemeli, hogy Németország légi hadereje megsemmisítő fő lényben van Franciaország légi hadereje fölött.

Meggyilkolta felesége nagyanyját

A büntetőtábla előtt Cipán Florian 27 éves Lungsoara községbeli földműves áll vádlottként. A vád szerint 1938 októberében meggyilkolta a nagyanyját. A végzetes este összeveszett az öregasszonnyal a vagyon miatt. Cipán Florian rátámadt az idős asszonyra, földre téper te és össze-vissza verte, úgy, hogy az belehalt sérüléseibe. A vádlott a tegnapi tárgyaláson mindent tagadott. Azt állítja, hogy a szóbanforgó estén odahaza tartózkodott. Deleanu Cornel grosi jegyző azt állítja, hogy a vádlott önmagától vallotta be a gyilkosságot. Orha Florian csendőrparancsnok ellen, aki a vizsgálatot vezette, kifogást emel dr. Popa Liviu védő. A tábla azonban kihallgatja. Az őrmester szerint eljött az áldozat nővére és megkérdezte tőle: miért öld meg? Cipán azt felelte: —

nem én öltem meg, hanem a szája. A községházán többek előtt beismerte. Így vall Bredea Florian községi bíró is. A délelőtti folyamán négy tanút hallgattak ki. A tárgyalás folytatását délutánra halasztották.

Az új törvény által előírt hivatalos

lakó-bejelentési úrlapok

kaphatók a

Pásztor Ede cégnél

Piața Mihai Viteazul No. 4

Telefon 2800

24

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939 január — február hónapban tartandó ajándékkakciókban való részvételre.

Ma FEBRUAR 18 Szombat
Simon, Konradnapja

Inspekciós gyógyszerárak:

Mátyás Király, Str. Vlahuța 46. Tel. 2134
Irgalmasrend Reg. Ferdinand 27 Tel. 1484
Szabina, Piața Mihai Viteazul Tel. 1528
Megváltó, Str. Alexandru 66* Tel. 1607
Minerva, Piața Unirii 5.

Katonai lívreték láttamozása: Tartalékos tisztek: S betűsők.

Lakóbejelentés a kerületi rendőrkapitányságon

Személyzeti adó befizetés a pénzügyigazgatóságon G-M betűig
Adóvallomások bérleti deklarációk benyújtandók február 28-ig.

— Nem kell házadóvallomást tenni. Több helybeli lapban téves felvilágosítás jelent meg a háztulajdonosok adóvallomási kötelezettségével kapcsolatban. Ezzel kapcsolatosan kérdést intéztünk Pinteá ügyosztályfőnökhöz, aki kijelentette, hogy háztulajdonosoknak nem kell házadó vallomást tenni. A háztulajdonosok csak a lakók bejelentését kötelesek eszközölni.

SZINHÁZ

A Thalia operett-együttesének műsora.

Szombat d. u. 5: Nem leszek hálátlan. (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Nincs szebb, mint a szerelem.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Nagy gyermekmatiné: Sicc urfi kalandjai c. énekes, táncos gyermekoperett, nagyon olcsó helyárakkal.

Vasárnap d. u. 3: Ide gyere rózsám. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Nincs szebb, mint a szerelem.

Vasárnap este 9: A hölgy hozzám tartozik.

Hétfőn este 9 órakor: A szomjas krokodil.

Délutáni előadások. Nem leszek hálátlan operett-újdoncság olcsó helyárakkal szombaton délután 5 és szerdán délután 5 órakor került színre. Ide gyere rózsám, a mult ciklus nagy operett sikere vasárnap délután 3 és kedd délután 5 órakor van műsoron, szintén olcsó helyárakkal.

Sicc urfi kalandjai. Nagyszabású gyermek matiné keretében kerül színre vasárnap délelőtt 11 órakor nagyon olcsó helyárakkal, ez az énekes, táncos, zenés, mókás gyermekdaráb, amelyre minden szülőnek kötelessége gyermekét elhozni.

25 év után találkozott halottnak hitt fiával egy nagyvárad asszony

Megrendítő viszontlátás a püspökii állomáson

(Nagyvárad.) Megható találkozás zajlott le a napokban Nagyváradon.

Egy fiu, aki 25 év óta kisgyermek korától kezdve nem látta anyját — most találkozott először.

A fiut Lőrincz Jánosnak hívják. Apja a háboruban esett el. Édesanyja nem tudta nevelni gyermekét és beadta a kassai lelencházba. Innen egy Krasznak nevű családnak adott ki. A nevelő szülei azt

mondották neki, hogy apja és anyja meghalt.

A fiu felnőtt és vasmunkás lett. Előbb a diósgyőri vasműgyárban, majd egy miskolci üzemben dolgozott. Egy évvel ezelőtt nevelőszülei megmondták neki, hogy édesanyja él. Anyja azért nem kerestette addig, mert

1918-ban azt írták neki Magyarországról, hogy fia skarlátban meghalt.

A fiu nyomoztatni kezdett Nagyváradon és megtudta, hogy

anyja itt él a Pasteur ucca 40 számú házban. Sabau Gheorghe monopol-alkalmazott feleségéeként.

Az anyja Bihar-püspökiben várta a fiát. A találkozás megrendítő volt. Anya és fia percekig szótlánul ölelték egymást.

Sabau Gheorghe most kérvényt intézett az illetékes hatóságokhoz: engedjék meg, hogy a fiut, aki közben magyar állampolgárságot szerzett — adoptálja.

Letartóztatási végzés a Ripensia 3 játékosra ellen

Nem három hónapra, hanem 15 napra ítélték Bindeát és két társát

(Temesvár.) A Ripensia játékosok elítélésével kapcsolatban Buzăuból a következő felvilágosításokat jelentik: 1934 — nem pedig 1936-ban, mint azt tévesen közölték — augusztus 6-án a temesvári Ripensia futbalcsapatának játékosai Brailából, ahol barátságos mérkőzésen vettek részt, a 802-es számú gyorsvonattal a főváros felé utaztak. Tekintve, hogy a szerelvényen nagyon sokan utaztak, a csapat három játékosa: Bindea, Pavlovici és Kohn Emánuel a postakocsiban akart elhelyezkedni. Bucuci Nicolae, a posta-vagón vezetője, ezt nem volt hajlandó megengedni, egyrészt, mert a kocsi-ban nagyértékű okmányok voltak, másrészt pedig, mert idegeneknek a postakocsiba való belépés szigorúan tilos. A játékosok ekkor lármázni kezdtek és követelték, hogy ebben az esetben másutt teremtsenek helyet számukra. Végül is a vasutas és a futballisták közötti nézeteltérés tetlegessé fajult. A játékosok többször megütötték a postakocsi vezetőjét, akinek végül is egy csoport katonasietett segítségére. Időközben a lármára a többi Ripensia játékos is a postavagónhoz sietett és látva a verekedést, hogy három társuknak segítséget nyújtsanak, rávetették magukat a katonákra. Később, amikor a gyorsvonat befutott a buzăui pályaudvarra, a futballistákat leszállították a szerelvényről és az állomási rendőrség a történetekről jegyzőkönyvet készített. A vizsgálat további folytatását ezután Temesvárra tették át. Itt újabb jegyzőkönyvek készültek, míg végül is az ügyészség, hatósági közeg bántalmazása és megsértése címén vádat emelt Pavlovici, Bindea és Kohn ellen. A buzăui büntetőjársírbírság 1935

julius 26-án tárgyalta az ügyet és a három vádlottat 15—15 napi elzárásra ítélte. Az ítélet ellen Kohn, majd Bindea is ellentmondást adtak be, ezt azonban a bíróság elutasította. Ezután Bindea felebbezéssel élt, ezt azonban 1938 július 31-én szintén elutasították. Most azután néhány nappal ezelőtt a buzăui törvényszék a Ripensia három játékosra ellen a letartóztatási végzés kibocsátását kérte. Érdekes megemlíteni, hogyha a büntetés még 1938. január elseje előtt jogerőse vált volna, úgy — a bucuresti Capitala című lap jelentése szerint — az elítélt futballisták kegyelemben részesülhettek volna. Így azonban le kell üljék büntetésüket, feltéve, hogy büntetésüket nem sikerül felfüggeszteni. Cikkéhez a Capitala még hozzáfűzi: Miután a három Ripensia játékos bűnügyben jogerős ítéletet szenvedett, többé nem működhetnek a FRFA keretei között, miután ezt az alapszabályok tiltják. Lehetséges azonban, hogy azokra a körülményekre való tekintettel, amelyek között az ítélet megszületett — a bíróság a vádlottak távollétében hozta meg döntését — a futballszövetség meg fog kegyelmezni a játékosoknak, mint azt már néhány hasonló esetben megtörtént.

Kilencéves kisleány öngyilkossága

(Arad.) Rejtélyes megdöbbenő haláleset tartja izgalomban a Gájhoz tartozó Izlazului mező lakóit. Kedden, a késő esti órákban ugyanis a város emeletétől alacsonyabb részében elter-

jedt a hír, hogy Bakosi Piroška kilenc éves kisleány felakasztotta magát és amikor tetét észrevették, a szerencsétlen gyermek már halott volt.

Égből pottyant kávéházi vendég

(Párizs.) A szó szoros értelmében az égből hullott alá egy ember Párizs forgalmas kávéházának a terraszára. A boulevard des Termes egyik kávéházának terrasán békésen ültek a feketéző vendégek, amikor egyszerre csak egy ember hullott alá a magasból. Természetesen mindenki izgatottan ugrott fel, hogy az égből pottyantnak segítséget nyújtsanak. Erre azonban nem volt szükség, mert az illető magá-

tól kelt fel és hamarosan kiderült, hogy semmi baja sem történt.

Egyszerűen ugyanis csak az történt, hogy egy pilóta kiugrott zuhanó gépéből. Ejtőernyőjével együtt pont a kávéház fölé hajtott a szél, ahol az ernyő vászna valamibe beleakadt és végigszakadt. A pilóta így valamivel gyorsabban ért földet, de még mindig nem túl gyorsan, úgyhogy baja nem esett.

A nemzeti gazdaság értékesítése

(Bucuresti.) A kormány program-kiáltványa a többiek között kitér annak szükségességére is, hogy az ország gazdasági és erőforrásait a gyümölcsösítés útjára vezesse. Közismert tény, hogy Románia mindezekig nem volt gazdasági téren megtervezve és a termelést tovább lehet fokozni. Ez a munkatér, amely az összes ésszerű munkakihasználást és a lehetőségek megvalósítását tartalmazza, a kormánynak széles tevékenykedésre ad alkalmat. A jelenlegi kormány gazdasági politikáját ebből a megállapításból indította el és elhatározott szándéka, hogy gyakorlatban is megvalósítsa ezirányú elgondolását.

Elsősorban megállapították a nemzeti vagyon minisztériumát, amelynek az lesz a feladata, hogy leplezze és felszínre hozza az ország gazdasági erőit. Valóban, szükséges ennek a gazdaságnak a szisztematikus meghatározása, mert a kihasználás csak ennek alapján történhetik. Az anyagi javak pontos meghatározása után a kormány áttérhet a munka és a feldolgozás ésszerű gyümölcsösztetésére is. A kormány politikája, amint az a program kiáltványból is kitűnik, két párhuzamos elgondoláson alapszik: a költségvetési egyensúlyon és ugyanakkor a gazdasági dinamizmuson.

Az első pillanatban úgy látszik, hogy a költségvetési egyensúly szükségessége akadályoztatja a gazdasági megújulást. Lényegében azonban egy ilyen egyensúly dinamikus lehet, amely keresztül hatol a kezdeti nehézségein. Ez azonban a kormány elgondolásai között egyúttal gazdasági biztonságot is jelent, amelyre a teljesítmény érdekében szükségünk van. Másrészt pedig a költségvetési egyensúly mindig a nyugalom és a józanság jele, amelyet különösen a mai időkben nem nélkülözhetünk.

A munkatér széles. A földművelésnél, az iparban, a bányászatban nagy területek kiakadályoznak a kormány munkaprogramjának megvalósítására. A munka és a teremtő akarat legyőzi a kezdeti esetleges nehézségeit. Később azonban ezek az akadályok eltűnnek, mert a kezdeti időszak után már jelentkezik a munka eredményei.

A kormány ezeket az erőfeszítéseket a nemzet érdekében szükségesnek látja. Ezért hangsúlyozza a nemzet erőinek és munkájának összpontosítását. Egy jó politikai vezetés mellett az ország minden lakójának hozzá kell járulnia az ország erőinek gyümölcsösztetéséhez. Mert Románia csak ilyen adottságok között lehet igazi állam.

Guyana, a jegyen- cek birodalma

Néhány adat arról az országról, amelyet kivándorlási területnek ajánlott fel Anglia

A zsidó emigráció nemzetközi sikra terelődése, mint a kivándorló zsidók településére esetleg alkalmas, még szabad vidéket, feldobta Francia-Guyana nevét is a többi között. A francia gyarmatügyi miniszter — mint a lapok jelentik — a minap engedélyt adott tíz német-zsidó emigránsnak, vegyeseknek és mérnököknek, mezőgazdáknek és a fákkal bányában képzett szakértőknek, hogy megkísértsék, amit már előtűk oly sok vállalkozó megkísérelt: megpróbálják Francia-Guyana, a francia gyarmatbirodalom legmostohábbban kezelt gyermekének, mely pedig a világ leggazdagabb területeinek sorába illik, kiemelését francia haszonra.

Az ígértetek mostoha földje.

A térkép tanuskodása szerint, Francia-Guyana területe 83.000 négyzetkilométerre terjed, alig kisebb a volt Ausztriánál (83.857 négyzetkilométer). Ezen az országnyi területen 44 ezer ember él mindössze s e föld lakosságának sűrűségét 0.5 számmal jelöli a földrajz. A terület fővárosa Cayenne, mely a lakosság több, mint negyedét gyűjti magában: 13 ezer polgára van ennek a távoli „metropolisnak”, melyet nyugatról ösbozót övez, keletről az Atlanti-óceán vize hűsít. Ez a föld azonban, amelyen még ma is ilyen kevesen tudnak megtapadni, egész sor kalandort vonzott magához századok óta, mióta Cayenneben az első aranyszemekkel megjelentek a guyanai üttörő bányászok. A drága fém mosolya babonáz s a Brazília és Franciaország között vívott Gyapook-parti ország szinte zsákmánynak kínálta magát.

Egy kártyalát az ország.

1874-ben kerül Guyana először a hírlapokba: egy Prosper Charlon nevű vig kalandor „királyává” nevezte ki magát. Ez az uralkodó azonban otthonosabb volt a montmartre-i mulatók népes asztalai közt, mint országa óceántól mosott partjain. Vidám ember volt Guyana királya, szerette a sört és a kártyát s népétől nem várt egyebet, csak azt, hogy dicséretét zengje. S egy fűsiös hangulatú estén, a kávé házi halk zivajban, mikor pénzéből kifogyott, sikló kártyalapok között Prosper Charlon elvesztette koronáját és birtokát. A távoli, gyanúsan ország élére új vezér került, Paul Cartier, szerencsés kártyás, de róla s uralkodásáról a történelem mit sem említ. A lármás kártyaharc után nem hallatott többé magáról.

Több, mint egy évtizeden át nem esett szó Guyanáról, a hírlapok már elfeledték, de 13 év után ismét új igénylője támadt. Az ismeretlenség ködéből lépett ki Jules Gros vanvosi polgár, akiről ma sem tudja senki, hogy lett Guyana birtokosa; kártyán nyerte ő is mint elődje, a szerencsés kezű Paul Cartier, vagy más uton került a messze ország kicsi népének feje fölé? Jules Gros lázas munkába kezdett és első ténykedése az volt, hogy sürgősen kikiáltotta a „független köztársaságot”. Párisban volt a kormányzótanács, amely csillagrendet is alapított és üzleti alapon meg szervezte az ismeretlen föld kiemelését. Felhívásai alap-

ján megindult a gyarmatosok nagy zarándoklása az ígéretek dúdja felé, amelynek pokoli éghajlatában sokan elpusztultak azok közül, akikben hangzatos szép mondatok az induláskor nagy reményt csiholtak. A még megmaradt kevés visszajött.

A föld, melyet háromszáz év előtt Afrikából szállított fegyverekkel, majd a hírhedtnevű fegyvertelep odaköltöztetése révén megpróbáltak benépesíteni, hamar kedvét szegte a tervezőknek. A kezdetben buján fellendülő, nagy pénzügyi vállalkozások sorra megbuktak, az aláírók bizalma hamarosan elapadt. Ekkor új fordulat következett Guyana érdekes történetében.

A „független köztársaság” bukása.

A brazil kormány érdeklődni kezdett Guyana iránt, mely körül egy idő óta oly nagy volt a lármá. Igényt jelentett be a területre és nyomban ugyanugy tett Páris is, amelynek hivatalos lapja csakhamar pontosabban 1887 szeptember 11-én szűkszavú szöveget közölt, amely az utrechti szerződés óta, Franciaország és Brazília által egyaránt követelt országra, kimondta Franciaország jogát s jogtalan bitorlásnak minősített minden más, rávonalkozó igényt. — Jules Gros „független köztársaságának” ilyenformán hamar vége szakadt.

Jules Gros „köztársasági elnök” tiltakozásra szánta el magát, felöltötte diszes egyenruháját, feltűzte valamennyi érdemrendjét, de siettében rossz hajóra szállt s nyolc nap múlva partot ért Liverpoolban. Ekkor, beleunva a harcba, cserbenhagyta távoli népét, mely miatt annyi bosszúságot kellett már elszenvednie. Azóta nincs többé hír felőle.

Az idegsokk kellemetlen következménye

Londonból jelentik: Még néhány hónappal ezelőtt egy súlyos autóbalesetből kifolyólag kórházba szállították lady Emelie Monseyt, aki teljes egy hónapon keresztül feküdt, amíg súlyos sebei begyógyultak. De a baleset még így sem múlt el nyomtalanul, mert a sérülések mellett idegsokkot is kapott a csinos lady, aki felépülése után is folyton kacsintgatott az idegsokk maradványaképp. Hiába kereste fel a legjobb

ideggyógyosokat, a kellemetlen bajt kiküszöbölni nem tudták. Pedig a lady rendkívül szenvedett miatta.

Valahányszor az uccára ment, a férfiak egész hada követte és szemtelen tolatkodókat csak nagy ügyel-bajjal tudta lerázni magáról. A férfiak ugyan is a kacsintgatást úgy vették, ahogyan szokás és a legtöbb azonnal nyomába szegődött a csinos és feltűnően elegáns nő-

Allandóan kacsingat az autóbaleset szenvedett lady és a férfiak miatt már az uccára sem mer kimenni

nek. Lady Monsey ezután már nem is mer az uccára menni és bánatában meg elkeseredésében kártérítésre perelte azt, aki kinos szerencsétlenségének okozója volt.

A bíróság szívesen segített volna a ladiynak, de miután annak bajára orvosság nincs, úgy igyekezett enyhíteni, hogy 2 millió leinek megfelelő összegű kártérítést ítél meg részére.

Elutasította a tábla Borcea Onisifor szalontai polgármester keresetét Aki polgármesternek egészséges -- árvizs- bályozó igazgatónak sem lehet beteg

(Nagyvárad.) Több ízben foglalkoztunk már a Borcea Onisifor szalontai polgármester és az állam között folyó perrel. Borcea Onisifor, mint rokkant katonatiszt, a Körös ármentesítő társaság ügyvezetője lett. Később — mikor Szalonta polgármesterévé nevezték ki — erről az állásáról betegsége miatt lemondott és nyugdíjaztatását kérte. A minisztérium megtagadta a nyugdíjazását és Borcea Onisifor közigazgatási pert indított az állam ellen.

A tábla előtt Borcea Onisifor nyugdíj jogosultságát hangoztatta. Azt állította, hogy az ármentesítő társaságnál teljesített szolgálata közben annyira

beteg lett, hogy tisztségét nem tudta továbbra is ellátni. Az állam ügyvédje azzal védekezett, hogy Borcea, mint rokkant katonatiszt vált ki a hadsereg kötelékéből, tehát, már amikor az állását elfoglalta is beteg volt. A tisztségétől való megválása után pedig Szalonta város polgármestere lett, tehát nem lehetett olyan beteg, hogy kénytelen lett volna visszavonulni és nyugdíj jogosultsága lenne.

Borcea Onisifor ezzel szemben azzal védekezik, a katonaságtól rokkantsága miatt vált ki. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy polgári foglakozást üzzön. A Körös

szabályozási társaságnál újabb, más természetű betegséget szerzett és ennek következtében nem tudta tovább ellátni hivatalát, amely egész embert kívánt. A polgármesteri tisztségében segítségére vannak az alpolgármesterek és a főjegyző és így hivatalát megrongált egészségi állapota ellenére is el tudja látni. A tábla bekérte az ármentesítő társulat alapszabályait, a nyugdíjazási szabályzat tanulmányozása végett. Az iratok beérkezése után a Tábla tegnap hirdetett ítéletet és abban elutasította Borcea Onisifor keresetét és a szalontai polgármester nyugdíjazási kérelmének nem adott helyt.

Magyarországon telepedik le a szabadlábba helyezett Bródy volt ruszin miniszterelnök

A magyarországi kárpátoroszk vezére lesz

London, febr. 17. Ismeretes, hogy Brody, volt ukrán miniszterelnököt annak idején még a Sirovy-féle csehszlovák kormány megfosztotta állásától és börtönbe záratta. A lefartóztatás egy viharos prágai minisztertanács után történt. Ennek a tanácskozásnak körülményeiről, az ottani vitáról pontos jelentéseket nem adtak ki, a kiszivárgott hírekből azonban nyilvánvaló, hogy Bródy a kárpátukrajnai terü-

let legszélesebbkörű önkormányzatát, az ottlakó nép teljes önrendelkezési jogát követelte és talán a Magyarországhoz való csatlakozás lehetőségéről is beszélt. Azzal is vádolták Bródyt, hogy már mint ukrán miniszterelnök Magyarországon járt és tanácskozásokat folytatott a magyar politikai vezetőkkel. Lefartóztatása általános megdöbbenést keltett a kárpátoroszk

között. Egy ideig arról volt szó, hogy azonnal bíróság elé állítják és mint hazatérőt fogják elítélni. Néhány nappal ezelőtt azonban elbocsátották a börtönből. Szabadlábba helyezésével kapcsolatosan most a Times és a Daily Telegraph című lapok azt a feltűnéstkelő hírt közlik, hogy Bródy Magyarországon telepszik meg és a magyarországi kárpátoroszk politikai vezére lesz.

Elfogták a Dohány uccai merénylőket

A budapesti rendőrség hivatalos jelentése

Budapest, febr. 17. A Dohány utcai zsinagóga bejáratánál elkövetett bombamerénylet ügyében a budapesti főkapitányság tegnap este hivatalos jelentést adott ki. A jelentés szerint a nyomozás megállapította, hogy a bombamerényletet Kenyeres Jenő volt gépkocsi vezető és Szabényi Győző műszerész követték el. A két merénylőt a rendőrség lefartóztatta, a harmadik tettes, Jókendvü Miklós azonban jelenleg szökésben van.

Megállapította a rendőri nyomozás, hogy Kenyeres és Szabényi Győző február 2-án és 3-án részletesen megbeszélték és kidolgozták a merénylet tervét. Kenyeres Jenő ismertette meg Szabényi Győzővel a kézi gránát helyes kezelési módját.

A merénylet napján Kenyeres és Szabényi a Dohány-utca 1-b) számú ház kapujában rejtőzködött el és abban állapodtak meg, hogy a bombákat egy szerre fogják a zsinagógából kitóduló emberek közé dobni. A terv szerint Szabényi a kapu alól. Kenyeres pedig a ház lapos tetejéről fogják a bombát elhajítani. Ahhoz, hogy Kenyeres feljusson a háztetőre, előzetes kísérleteik szerint, annyi

időre volt szükség, amennyi idő alatt a kapu alatt maradó Szabényi 220-ig tud számolni.

Amikor a zsinagógából kitódult a tömeg. Szabényi már 190-nél tartott. Nyugodtan számolt 220-ig, majd a számolás befejezése után, egyetlen kézi gránátját begyújtotta és a közönség közé vetette. Azután kiugrott a kapu alól és futásnak eredt. A Károly-körutnak vette útját, amelynek sarkán gépkocsi várakozott rá. Szabényi bevette magát a gépkocsiba, amely a Berlin-tér irányába indult.

Eközben Kenyeres Jenő a tetőről három kézi bombát dobott

el, amelyek közül kettő felrobbant. A robbanás következtében husz egyen könnyebben-súlyosabban megsebesült.

A merénylet elkövetésekor három fiatalember is segédkezett Kenyeresnek és Szabényinek. A rendőrség mindhármójukat: név szerint Schneider János műszerész tanoncot, Dombai Horváth János kifutót és Madaras László villanyszerelő inast, mint bűntársakat elfogta és letartóztatta.

Jókendvü Miklós, a merénylet valószínű értelmi szerzője megszökött, a rendőrség azonban reméli, hogy rövid idő alatt kézrekeríti.

Öt bandita vakmerő rablólámadása Floridában

(Newyork.) A floridai Palm Beachban öt gépfegyverrel és automata pisztolyokkal felfegyverkezett bandita behatolt a Blekstone szállóba. A banditák

megkötözték a tisztviselőket és a szálló több vendégét, majd 14 szefet feltörték és több mint 200 ezer dollár értékű ékszert és pénzt vittek magukkal.

Lemondott a helyettes amerikai pénzügyminiszter

Nagy többséggel fogadta el az amerikai képviselőház Roosevelttel fegyverkezési tervét

(Washington.) Az amerikai képviselőház Roosevelttel fegyverkezési tervét 367 szavazattal 15 ellenében elfogadta. A terv 552 millió dollárt irányoz elő a haderő fejlesztésére (Washir - Taylor helvet

mondott. A helyettes államtitkár különösebb felelősségteljesebb tevékenységet nem fejtett ki és így a lemondása semmi zavart sem idéz elő Taylor az al indokolta a lemondását, hogy nem ért egyet Roosevelttel a fegyverkezési tervvel. Igen ki

Nyíltér

Köszönyilatkozat

T. Timişoarai Segélyező Egyesület Oradeai fiókjának

ORADEA

Bul. Reg. Ferd. No. 10.

Néhai Ári Török Róza urnó telegdi lakos elhalálozása alkalomával, aki, Önöknél 13452 sz. alatt tagként be volt írva nékem, mint kedvezményezettnek a halálozási okmányok bemutatása után azonnal, alig 14 hónapi tagság után

6000 Leit,

azaz hatezer Lei segélyt fizettek ki.

Nem mulaszthatom el, hogy ezen előzőkeny és gyors elintézésért köszönetemet ne fejezem ki és igyekezni fogok b. egyesületüket megbízhatósága miatt minél szélesebb körben ismertté tenni.

Tasnad, 1939. február 15.

Előttünk, mint tanuk előtt: ss. Goldstein Józsi. ss. Weisz Andrei.

Teljes tisztelettel: ss. Rácz Agnes.

Felhívjuk Tasnadi már meglévő és még beiratkozni óhajító egyéneket, hogy a beiratkozást és bármilyen felvilágosítást, megbízottunk Ruff Stefan urnál eszközöljék. Tasnad, Hotel Royal.

Titkos fasiszta szervezet kétszáz tagját tartóztatják le Csehszlovákiában

Prága, febr. 17. A csehszlovák rendőrség már néhány nap óta nyomozást folytat egy titkos fasiszta szervezet ügyében s a nyomozás eredményeképpen a szervezet több, mint kétszáz tagját letartóztatták.

A Reuter-ügynökség azt jelenti, hogy a fasiszta szervezet tagjai éjszakánként Brünn közelében katonai gyakorlatokat végeztek. A házkutatások alkalmával nyomtatványt foglaltak le.

A lázas, lüktető élet elől az erőt, ezért szükséges a valódi Diana sósborszesz bedörzsölés.

**Katonai
Livret
könyvecske**
kapható a

Pásztor Ede cégnél
Oradea, Piața M. Viteazul 4

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 20

Chapman kikeresett valamit, ami elszáradt pergamenthez hasonlított; percekig a vízcsap alatt tartotta s hirtelen megszinesedve, hatalmas, nedves lappá nőtt.

Richards sápadt arcát nehéz izzadságcsöppek lepték el. Még mindig az érthetlentől való félelem és a szaggató fájdalom rázta egész testét.

De a főnök már visszanyerte nyugalmát. Hidegvérűen fölémelte az óriásnak borzalmas állapotban lévő kezét és köréje csavarta a husos lapot, úgy, hogy a legkisebb sebhely sem maradt födetlenül, majd ügyesen bekötözte.

A legközelebbi teendője az volt, hogy a dobozt elzárta a páncélszekrényben. Aztán sietős, izgatott kérdéseket szegezett Richards mellé:

— Hogyan jutott hozzá? Ki hozta? Miért nem szólt róla nekem? Hogy lehetett olyan ostoba? ... Miért nyult bele?

Az óriás lassan kinyitotta bikaszemét, amelyben még mindig vad rémület bujkált és alsó ajka remegett, mintha lázas lenne.

— Senki sem hoz...ta, Sir — nyögte félszavankint. — Az autó...ban volt... a többi bol...mi közt.

Chapman végre megértette a kuszán adott fölvilágosítást. Ed dig különös véletlenben bízott, de most már tudta, mihez tartsa magát. Amikor bekocsizott a városba, mindig maga vezetett s így nem volt csodálatos, ha becsémpésztek valamit a kocsi-jába, mialatt az egyik boltban tartózkodott.

A szélesvállú férfi ajkába harapott és ujjahegyével fölemelte a skatulyát, amely új és tiszta volt. A papírtöltelék és csomagolás éppolyannak látszott, mint a többi jobb fajta üzleté.

De Chapman tudta, hogy szennyes, barna kéz csomagolta be ezt a dobozt, amely élet-halál küzdelem hadüzenetét jelentette.

— Mialatt távol vagyok, sörje össze ezt a szemetet gondosan — parancsolta végre nyugodtabban. — És egésze el. Azt hiszem, nem kell magyaráznom, hogy óvatos legyen. Ezek az átkozott óriás-családok veszedelmesebbek a vérszőpó piócáknál is. Köszönje az Istennek, hogy itt voltam, különben kevés maradt volna meg a kezéből. Ha valaki tudni akarja, mi történt magával, mondja azt, hogy sav marta ki, érti? Néhány napig ne nyuljon a kötéshez, aztán leveheti.

Mr. Chapman alaposan megtörülgette kezét, aztán tiszta gallért vett elő a szekrényből. A tükör előtt gondosan megötötte a nyakkendőjét.

(Folytatjuk)

Rablógyilkossági kísérlet a háromszékmegyei Barátos községben

A csendőrség elfogta a tetteseket

Sepsiszentgyörgy, február 16. Borzalmas rablógyilkossági kísérlet történt Szerdán este Barátos háromszékmegyei községben. András József 27 éves gazdag földbirtokos a késő esti órákban hazafelé indult. Amikor belépett a kapun, két alak támadt rá. A földbirtokost földre teperték, majd a dula-

kodás hevében átvágták nyakát. A földbirtokos nem halt meg és nagy vérvesztése ellenére is sikerült átmennie a szomszédokhoz, akik első segélyben részesítették. Azonnal értesítették a csendőrséget. András elmondta, hogy támadóinak egyikében felismerte Chife Ioan szolgálégynt. A

csendőrség még az éj folyamán elfogta a tetteseket. Chife Ioan társa Cheselan Miklós szolgálégy volt. Mindketten beismerő vallomást tettek.

Andrádot a sepsiszentgyörgyi Fekete-szanatoriumba szállították, de felépüléséhez nem sok reményt fűznek.

Leégett egy ókiráltság-beli község

Buzau, febr. 17. Patarla Gele községben ma borzalmas méretű tűz ütött ki. Eddig még ismeretlen körülmények között egyik gazda csürje kigyult. A tűz a nagy szélben rohamosan terjedt tovább. A hatóságokat azonnal értesítet-

ték a buzăui tűzoltóság teljes készenlétben vonult ki a községbe, ahol megjelent a vármegye prefektusa is. A tűzoltók tehetetlenek voltak a lángokkal szemben. Számos ház elpusztult.

Budapesten harmadik repülőteret létesítenek

Budapestről jelentik: A magyar fegyverkezési egyenjóság kimondása óta a Budapest melletti mátyásföldi repülőteret a magyar légi haderő rendelkezésére bocsátották. Emiatt a budaörsi repülőtéren nagyon

összezsúfolódott a forgalom s így tervbevétték egy harmadik repülőtér létesítését. A szakemberek az új repülőtér helyét Pestszentlőrinc határában jelölték ki.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Fiatalkorú megbízható bolti szolgát állandó alkalmazásra felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 501

Bejárónőt keresek egész napra. Cim Sas palota, Piaja Unirii 4, ház mesternél. 517

Megbízható újságírókat jó keresettel felvesszünk Hegyközü, Száldobágy, Csátár, továbbá Szalárd, Hodos és Szent Imre községek részére. Jelentkezni a kiadóhivatalban

VÉTEL-ELADÁS

Egészen új 50-es, 100-as légfűtéses baromfi keltető gépek, 300-as 500-as műanyag, baromfi és csibe etető és itató edények kaphatók Oradeán, Str. Franceză 12. Értekezni kizárólag d. e. 8—10-ig.

Fonott kender fonalat, vékonyat, vastagot, kilószámra és kisebb szövéskéket vennék. — Cim a kiadóban. 513

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyalállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 442

LAKÁS

Kétszobás, földszintes lakást, lehetőleg kertes udvarban keresek május 1-re. Cimeket a kiadóba kérek 345

Gázvédelmi előadás

A városi katonai igazgatóság légvédelmi igazgatósága közli, hogy február 19-én és 26-án délután 4—6 óra között a városi háza nagytermében Tanase Constantin őrnagy a Romania Aero-kémiai társaság technikai tanácsosa két előadást tart. Az első előadás címe: 1. Egyéni védelem, a védelmi eszközök leírása, kezelésük és viseletük. 2. Kollektív buvóhelyek, építésük és a meglévők javítása. A közönséget felkérjük, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az előadáson. Belepes díjtalan.

Rádió műsor

SZOMBAT

BUCURESTI. 7 Ritmikus torla, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási közlemények. 12 Hanglemezek. 13.10 Hangverseny. 14.10 Hírek. 14.30 A hangverseny folytatása. 15.10 Rádióközlemények. 17 Az országórók órája. 19.17 Hanglemezek. 20 Előadás. 20.15 Francia zene. Hanglemezek. 20.40 Jazz zene. 21 Rádióposta. 21.15 Jazz-zene. 21.40 Sylvia Chelaru-Serbescu zongora hangversenye. 22 Hírek, sportközlemények. 22.15 Hangverseny.

BUDAPEST 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. 11 Hírek. 11.15 Ifjúsági rádió „A farsang a zenében”. 12.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 13 Déli hangverseny. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 15.50 A rádió műsorának ismertetése. 17.15 Felolvasás. 17.45 Hírek. 18.10 Marcelle Meyer zongorázik a francia-magyar művészcseré keretében. 19.10: Rendőrszenekara. 20 Utazás a mai Magyarországon. 20.30 Magyar nóták. 21.40 Közvetítés a Budaörsi Korcsolyázó Egylet világbajnoki versenyéről. 22.10 Hírek. 22.30 A „Felvidéki bál”. Helyszíni közvetítés. 23.20 Cigányzene. 0.20 Jazz zene. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CEGNEL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL 4